

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่	๐๒๒
วันที่	๒๓ ส.ค. ๒๕๔๘
เวลา	๑๖.๓๐

ที่ มท ๐๒๑๒.๒/ ๘๘๖๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม ๑๐๒๐๐

คณป ๒/๒๖๑
๒๓ ส.ค. ๔๘
๑๐.๐๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง โครงการรณรงค์ก่อสร้างฝายแม้ว (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ

" โครงการ ๘๐ พรรษา ๘๐ พันฝาย "

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๑๒.๒/๑๐๙๗๑ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการรณรงค์ก่อสร้างฝายแม้ว (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ

" โครงการ ๘๐ พรรษา ๘๐ พันฝาย " จำนวน ๘๐ ชุด

ตามที่รัฐบาลโดยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๘ ได้กำหนดให้โครงการฝายแม้ว (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริเป็นโครงการสำคัญตามนโยบายรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาความแห้งแล้งและสร้างความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสำคัญโครงการดังกล่าว โดยรณรงค์ให้จังหวัดนำไปปฏิบัติในระดับพื้นที่ พร้อมทั้งรายงานคณะรัฐมนตรีทราบแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอรายงานผลความก้าวหน้าการก่อสร้างฝายแม้ว ดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทย มีคำสั่งที่ ๓๐๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฝายต้นน้ำฯ (Check Dam) ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุม เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ และมีมติที่ประชุม ดังนี้

๑.๑ ให้ประสานขอข้อมูลการก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธาร เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการคัดเลือกโครงการดีเด่นเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและให้คณะกรรมการ ฯ ออกตรวจติดตามโครงการต่อไป

๑.๒ แจ้งจังหวัดประสานอำเภอสำรวจความต้องการในการจัดทำโครงการฝายต้นน้ำ ฯ เพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการประสานการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

/๓) จัดทำโครงการ...

1.3 จัดทำโครงการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฝายต้นน้ำฯ กระทรวงมหาดไทย เพื่อพิมพ์เอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับฝายต้นน้ำฯ โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

2. ผลการก่อสร้างฝายแม้ว (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ

2.1 กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการสำรวจการก่อสร้างฝายแม้วซึ่งมีอยู่เดิม ณ เดือนกรกฎาคม 2548 มีทั้งสิ้น 49,361 แห่ง

2.2 นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยรณรงค์ก่อสร้างฝายแม้ว ซึ่งสามารถดำเนินงานก่อสร้างฝายแม้วได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 โดยใช้งบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 72,139 ฝาย ใน 62 จังหวัด

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การก่อสร้างฝายแม้วเป็นพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ที่นำโดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่เข้าบริหารประเทศวาระที่สอง ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2551 พร้อมทั้ง ในปี พ.ศ. 2550 ตรงกับปีมหามงคลโรกาสน์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษา จึงควรได้สนองตอบในวาระสำคัญดังกล่าว โดยรณรงค์ให้มีการก่อสร้างฝายแม้ว (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ เป็นการเพิ่มเติมในพื้นที่จังหวัดที่มีสภาพเหมาะสม จากที่ได้มีการก่อสร้างไปแล้วในปี 2548

ทั้งนี้ เห็นควรจัดทำเป็นโครงการรณรงค์ก่อสร้างฝายแม้วตามแนวพระราชดำริระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2549-2551) เรียกชื่อว่า " โครงการ 80 พรรษา 80 พันฝาย " โดยกำหนดเป้าหมายการก่อสร้างฝายแม้ว เพิ่มขึ้น ปีละ 80,000 ฝาย รวมทั้งสิ้น 240,000 ฝาย โดยจะจัดสรรเป้าหมายให้จังหวัดไปดำเนินการโดยใช้งบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ ส่วนราชการและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง ให้ประชาชนร่วมสมทบ หรือให้มีการบริจาควัสดุสิ่งของ หรือแรงงานในการก่อสร้างฝายตามความเหมาะสม อันเป็นการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมสนองพระราชดำริดังกล่าว

เมื่อเสร็จสิ้นโครงการรณรงค์ก่อสร้างฝายแม้วข้างต้น ในปี 2551 จะมีฝายที่ก่อสร้างเพิ่มขึ้น รวมทั้งสิ้น 361,500 ฝาย สามารถสร้างความชุ่มชื้น และคืนธรรมชาติให้กับแผ่นดิน

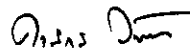
/และจะมี...

และจะมีประชาชนได้รับประโยชน์โดยรวมใน 62 จังหวัด ครอบคลุม 17 กลุ่มน้ำหลัก เนื้อที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ 301,328,705 ไร่ (สามร้อยเอ็ดล้านไร่)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก

(คงศักดิ์ วันทนา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด

โทร./โทรสาร.0-2222-7821

บันทึกเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่อง โครงการรณรงค์ก่อสร้างและซ่อมแซมฝายแม้ว (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ “โครงการ 80 พรรษา 80 พันฝาย”

.....

1. ที่มาและความสำคัญในการดำเนินงาน

1.1 ฝายแม้ว (Check Dam) เป็นแนวพระราชดำริ ในการพัฒนาและฟื้นฟูป่าไม้ โดยการให้ทรัพยากรที่เอื้ออำนวยสัมพันธซึ่งกันและกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงการอุดหนุนของป่าไม้ ซึ่งปัญหาสำคัญที่เป็นตัวแปรแห่งความอุดหนุนของป่าไม้ คือ “น้ำ” อันเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริเสนออุปกรณ์อันเป็นเครื่องมือที่ใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าไม้ที่ได้ผลดีและทรงแนะนำให้ใช้ฝายกันน้ำ หรือเรียกว่า Check Dam หรืออาจเรียกว่า “ฝายชะลอความชื้น” ก็ได้เช่นกัน

1.2 รัฐบาลซึ่งมีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 ได้กำหนดให้โครงการฝายแม้วตามแนวพระราชดำริเป็นโครงการสำคัญตามนโยบายรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาความแห้งแล้งและสร้างความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่

1.3 พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงฝายแม้วในรายการ “นายกฯ ทักษิณ คุยกับประชาชน” เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2547 ว่าได้มอบนโยบายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดไปดำเนินการก่อสร้างฝายต้นน้ำตามแนวพระราชดำริเพื่อให้ภูเขาได้เขียว เพราะไม่เช่นนั้นแล้วความแห้งแล้งจะเกิดขึ้นตลอด ฝายแม้วที่หนองบัวลำภูพอฝนตกก็เก็บกักน้ำได้ เมื่อมีความชื้นธรรมชาติก็กลับคืนมา เราจะต้องช่วยกันฟื้นคืนสภาพธรรมชาติให้แผ่นดิน

1.4 กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า การสร้างฝายแม้วเป็นแนวทางและวิธีการหนึ่งในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้บริเวณต้นน้ำลำธารให้คืนสภาพทางนิเวศที่เหมาะสมและความหลากหลาย จึงได้รณรงค์และเร่งรัดการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้มีโครงการก่อสร้างฝายแม้ว (Check Dam) เพื่อสนองแนวพระราชดำริและสนองตอบนโยบายของรัฐบาลให้บังเกิดผล

2. ข้อเท็จจริงและผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา

2.1 กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการสำรวจการก่อสร้างฝายแม้วซึ่งมีอยู่เดิม ณ เดือนกรกฎาคม 2548 มีทั้งสิ้นจำนวน 49,361 แห่ง

2.2 นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยรณรงค์ก่อสร้างฝายแม้ว ซึ่งสามารถดำเนินงานก่อสร้างฝายแม้วได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 โดยใช้งบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 72,139 ฝาย ใน 62 จังหวัด

/3. ประเด็นเสนอ...

3. ประเด็นเสนอเป้าหมายการรณรงค์ก่อสร้างและซ่อมแซมฝายแม้ว เป็นแผนระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2549-2551)

3.1 การก่อสร้างฝายแม้ว เป็นพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่นำโดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เข้าบริหารประเทศวาระที่สอง ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2551 พร้อมทั้ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 (5 ธันวาคม พุทธศักราช 2550) ตรงกับปีมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษา จึงควรได้สนองตอบในวาระสำคัญดังกล่าว โดยรณรงค์ให้มีการก่อสร้างและซ่อมแซมฝายแม้ว (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ เป็นการเพิ่มเติมในพื้นที่จังหวัดที่มีสภาพเหมาะสม จากที่ได้มีการก่อสร้างไปแล้วในปี พ.ศ. 2548

3.2 ทั้งนี้ เห็นควรจัดทำเป็นโครงการรณรงค์ก่อสร้างและซ่อมแซมฝายแม้วตามแนวพระราชดำริระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2549-2551) เรียกชื่อว่า “ โครงการ 80 พรรษา 80 พันฝาย ” โดยกำหนดเป้าหมายการก่อสร้างและซ่อมแซมฝายแม้ว เพิ่มขึ้นเป็น ปีละ 80,000 ฝาย รวมทั้งสิ้น 240,000 ฝาย โดยจะจัดสรรเป้าหมายให้จังหวัดไปดำเนินการโดยใช้งบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง ให้ประชาชนร่วมสมทบ หรือให้มีการบริจาควัสดุสิ่งของ หรือแรงงานในการก่อสร้างและซ่อมแซมฝายตามความเหมาะสม อันเป็นการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมสนองพระราชดำริดังกล่าว

3.3 เมื่อเสร็จสิ้นโครงการรณรงค์ก่อสร้างฝายแม้วข้างต้น ในปี 2551 จะมีฝายที่ก่อสร้างและซ่อมแซมเพิ่มขึ้น รวมทั้งสิ้น 361,500 ฝาย สามารถสร้างความชุ่มชื้นและคืนธรรมชาติให้กับแผ่นดิน และจะมีประชาชนได้รับประโยชน์โดยรวมใน 63 จังหวัด ครอบคลุม 17 ลุ่มน้ำหลัก เนื้อที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ 301,328,705 ไร่ (สามร้อยเอ็ดล้านไร่)

จึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

แบบสรุปเป้าหมายความต้องการ ก่อสร้างฝายแม่ (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ

ลำดับ	จังหวัด	ปีงบประมาณ				รวม		หมายเหตุ
		2,548		2,549		จำนวนฝาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)	
		จำนวนฝาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)	จำนวนฝาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)			
	ภาคกลาง							
1	ชัยนาท	5	2,338,800	7	5,500,000	12	7,838,800	
2	อ่างทอง	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
3	สิงห์บุรี	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
4	ลพบุรี	8	18,967,000	32	182,281,771	40	201,248,771	
5	สุพรรณบุรี	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
6	เพชรบุรี	6	3,700,000	10	10,080,000	16	13,780,000	
7	สมุทรสงคราม	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
8	ฉะเชิงเทรา	400	1,600,000			400	1,600,000	
9	ชลบุรี	6	49,800	26	20,073,000	32	20,122,800	
10	จันทบุรี	1	1,126,700	87	9,728,000	88	10,854,700	
11	ปราจีนบุรี	100	500,000	188	1,160,000	288	1,660,000	
12	ประจวบคีรีขันธ์	3	68,000	87	4,806,854	90	4,674,854	
13	ตราด	51	7,335,000			51	7,335,000	
14	สระบุรี	24	1,700,000			24	1,700,000	
15	พระนครศรีอยุธยา	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
16	นนทบุรี	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
17	ปทุมธานี	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
18	นครปฐม	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
19	ราชบุรี	2	140,000	15	3,975,000	17	4,115,000	
20	กาญจนบุรี	ยังไม่มีการก่อสร้าง						
21	สมุทรสาคร	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
22	สมุทรปราการ	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
23	ระยอง	26	22,905,224	6	1,460,000	32	24,365,224	
24	นครนายก	31	248,000			31	248,000	
25	สระแก้ว	831	5,675,000			831	5,675,000	
	รวม	1,494	66,353,524	458	238,864,625	1,952	305,218,149	

แบบสรุปเป้าหมายความต้องการ ก่อสร้างฝายแม้ว (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ

ลำดับ	จังหวัด	ปีงบประมาณ				รวม		หมายเหตุ
		2,548		2,549		จำนวนฝาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)	
		จำนวนฝาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)	จำนวนฝาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)			
	ภาคเหนือ							
1	ลำปาง	1,627	12,525,650	4,378	38,491,156	6,005	51,016,806	
2	พะเยา	35,000	20,000,000	35,000	20,000,000	70,000	40,000,000	ปี 50 ก่อสร้าง 30,000 งบปม. 20,000,000 มา รวม 3ปี 100,000ฝาย
3	อุทัยธานี	100	500,000			100	500,000	
4	พิษณุโลก	820	5,500,000	2,420	18,500,000	3,240	24,000,000	
5	อุตรดิตถ์	400	2,071,850	150	13,491,120	550	15,562,970	
6	เพชรบูรณ์	1,302	16,500,000	2,963	78,444,000	4,265	94,944,000	
7	กำแพงเพชร	126	630,000			126	630,000	
8	เชียงใหม่	2,344	3,612,960	778	10,509,130	3,122	14,122,090	
9	เชียงราย	930	4,650,000	920	4,600,000	1,850	9,250,000	
10	ลำพูน	349	1,510,250	557	8,686,083	906	10,196,333	
11	แม่ฮ่องสอน	327	3,035,000	2,972	49,052,000	3,299	52,087,000	
12	แพร่	705	4,719,975	1,000	6,695,000	1,705	11,414,975	
13	น่าน	1,120	4,612,000	8,957	51,535,000	10,077	56,147,000	
14	นครสวรรค์	228	1,908,000			228	1,908,000	
15	สุโขทัย	104	12,902,000			104	12,902,000	
16	พิจิตร	ไม่มีการก่อสร้างเนื่องจากพื้นที่ไม่เหมาะสม						
17	ตาก	187	1,280,000	326	16,798,000	513	18,078,000	
	รวม	45,669	95,957,685	60,421	316,801,489	106,090	412,759,174	

แบบสรุปเป้าหมายความต้องการ ก่อสร้างฝายแม้ว (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ

ลำดับ	จังหวัด	ปีงบประมาณ				รวม		หมายเหตุ
		2,548		2,549		จำนวนฝาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)	
		จำนวนฝาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)	จำนวนฝาย (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)			
	ภาคตะวันออก							
1	หนองบัวลำภู	1,843	15,825,000	3,000	15,000,000	4,843	30,825,000	
2	นครพนม	42	73,105,000	120	67,265,000	162	140,370,000	
3	ขอนแก่น	281	1,926,000	1,583	43,189,700	1,864	45,115,700	
4	ชัยภูมิ	10,611	89,483,000			10,611	89,483,000	
5	บุรีรัมย์	55	400,000	230	34,000,000	285	34,400,000	
6	สุรินทร์	274	2,611,900	496	3,740,400	770	6,352,300	
7	มุกดาหาร	2,677	14,255,000	2,404	15,125,000	5,081	29,380,000	ขอสนับสนุน งบปม. 5,125,000
8	อำนาจเจริญ	251	46,452,540			251	46,452,540	
9	หนองคาย	1,865	14,000,000			1,865	14,000,000	
10	เลย	29	122,700	496	2,472,200	525	2,594,900	
11	อุดรธานี	1,496	16,275,000			1,496	16,275,000	
12	สกลนคร	182	15,220,000			182	15,220,000	
13	กาฬสินธุ์	283	10,256,250			283	10,256,250	
14	มหาสารคาม	48	3,118,080	9	291,780	57	3,409,860	
15	ร้อยเอ็ด	154	7,325,000			154	7,325,000	
16	นครราชสีมา	1,204	6,020,000	2,597	19,805,000	3,801	25,825,000	
17	ศรีสะเกษ	950	56,530,750			8,950	56,530,750	
18	อุบลราชธานี	1,661	102,315,000			1,661	102,315,000	
19	ยโสธร	338	3,281,300	1,917	16,175,000	2,255	19,456,300	
	รวม	24,244	478,522,520	12,852	217,064,080	45,096	695,586,600	
	ยอดรวมทั้งหมด	72,139	839,434,022	75,410	843,228,184	155,549	1,682,662,216	